

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Keekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaggeest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. D Cirkusjongen.

Elke ewek verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Baasrode.

Het Spookschip

Uitgave A. Hans-Van der Meulen. Contich.

HET SPOOKSCHIP

I.

Het schip «Tevredenheid» was van de Rupel in het kanaal van Willebroek gevaren. Het winterde hard.

— Hier is veel ijs, zei schipper Klerks tot zijn vrouw, die even uit de warme kajuit kwam.

— We geraken niet meer te Brussel, be-
weerde Frans, de knecht.

— Misschien zelfs niet meer te Willebroek, vreesde de baas. Kijk ginder eens, en hij wees naar een donkere massa verder op het kanaal. Alles ijs... het komt van beneden naar boven en zet zich vast, vervolgde hij.

— En de wind blijft pal Oost, hernam de knecht.

— Op dooi lijkt het nog niet. We hebben een ouderwetschen Winter.

Uit de kajuit kwam een jongen van een jaar of veertien. Het was Karel, de oudste zoon. Hij had een dikke jas aan en een muts tot over de ooren.

Hij moest aan de sluis te Willebroek vlug aan wal gaan, om eenige boodschappen te doen. Het was nog een heel eind tot ginder en vader meende, dat het schip er niet meer zou geraken vanwege het ijs.

De schotsen schuurden langs het vaartuig. De motor zuchtte, en had het kwaad. Men voer nog een tijd door.

— Daar bij de brug, hebben we het al! riep schipper Klerks uit. Er zitten er drie vast. Die stoomboot ook.

— Misschien wachten ze tot de brug geopend wordt, meende Frans, de knecht nog

— Neen, neen... Ze kunnen er niet meer door. Doe uw oogen open, jongen... Kijk, er loopt iemand over het ijs.

— Waarlijk.

— We zullen trachten een goede ligplaats te bereiken.

Karel keerde even in de kajuit terug. Daar zat bij moeder zijn zusje Grietje. Drie andere kinderen waren bij familie te Baasrode, om daar de school te bezoeken. Maar Grietje was al een flinke hulp voor moeder.

— Zeg, we vriezen in, zei Karel, wat opgewonden.

— Dat is erg genoeg, sprak moeder. Als we stil liggen, verdienen we niets. En het kan lang

duren. Toen ik nog een kind was, aan boord bij mijn ouders, hebben we eens drie maanden tusschen het ijs gezeten. En dat was armoede, geloof me...

— Er loopt ginder bij de brug al iemand op de vaart, vertelde Karel.

— Straks kom ik ook eens zien, zei Grietje.

Karel ging weer aan dek. Invriezen, dat was toch een bijzondere gebeurtenis. En hij wilde er het zijne van hebben! Vader en de knecht hadden het druk om de «Tevredenheid» tusschen de schotsen door te loodsen. En de zoon kreeg ook eenige bevelen. Zoo kwam men langzaam in de buurt der andere vaartuigen. Ja, daar vormde het ijs één massa, en schenen de schotsen plots aan elkaar gelascht. Het was geen effen ijsbaan.

Klerks kon nog dicht bij den wal komen en met boomen zijn schip aan den oever verbinden.

— Zie zoo, hier liggen we en voor hoe lang? zei hij zuchtend. Maar er is niets aan te doen.

Voor hem lag een kleiner vaartuig, waarvan de baas geweldig te keer ging en op het ijs schold.

— Die dommerik, zei Frans. Wat helpt dat opspelen nu! Percies of het ijs den dwaas verstaat.

— Kent gij dien schipper? vroeg Karel.

— Neen! Aan zijn taal hoor ik, dat hij een

Antwerpenaar is. Zijn gezicht en zijn manieren bevalen me niet. Ik zou liever een anderen ge-
buur hebben. En zijn knecht lijkt ook al zoo'n
rare kerel.

Het ijs zette zich spoedig ook rond de « Tever-
denheid » vast.

Men lag nu dicht bij Klein Willebroek en
Boom, welks hooge toren ginds achter de vlakke
met de kale boomen oprees.

— Plezierig, hé! riep de schipper van de
schuit tot Klerks.

— Er is niets aan te doen, vriend.

— Waarom hebben ze geen ijsbrekers in de
vaart!

— Och, die zullen misschien wel komen!
Waar moet ge heen?

— Naar Brussel.

— Ik ook. We moeten geduld hebben.

— En armoede lijden...

— Kom, kom, zoo erg zal het niet zijn. Het is
Winter, en we moeten hem verduren lijk ieder-
een.

Karel zag, dat het motorscheepje « Pieter »
heette. Het had een deklading van balen vlas.

Vader en Frans schoven een plank van boord
naar den wal.

Vrouw Klerks en Grietje kwamen ook eens
kijken.

— Karel, nu kunt ge uw boodschappen doen,
zei moeder. Klein Willebroek is het dichtst bij.

— O, mag ik mee? vroeg Grietje, die ook
gaarne eens aan wal wilde.

Moeder stemde toe. Grietje kleepte zich warm,
want het was fel koud. Voorzichtig stapten de kin-
deren over de loopplank. Op den oever ontmoet-
ten ze drie andere schipperskinderen, ook van
ingevroren vaartuigen. Ze kenden elkaar en het
gansche groepje begaf zich nu naar Klein Wille-
broek. Ook hier lag de scheepvaart stil op het
kanaal.

De kinderen keken dan eens naar de Ru-
pel, bij de groote brug. In den stroom dreven
zware ijsschotsen.

— Willen we eens naar Boom gaan? stelde
Karel voor.

— Maar ge moet aan de brug tol betalen, zei
Ferdinand, een Dendermondsche schippersjon-
gen.

— Toch niet veel, hernam Karel.

Ze scharrelden het geld bijeen. Aan een kan-
toortje kochten ze kaartjes en toen stapten ze
over de lange brug. Weldra waren ze te Boom en
schipperskinderen, die zooveel op het water
zwerven, vinden het plezierig eens door een stad-
je te slenteren en naar de winkels te kijken. Er is
dan voor hen veel te zien.

Eindelijk keerden ze terug. Frans en Grietje deden te Klein Willebroek hun boodschappen.

— Hé! waar komt gij vandaan? klonk het eensklaps.

— Oom Bert, zei Grietje verheugd.

Ze vertelde het nieuws.

Oom Bert was ook schipper.

— Wel, ik lig vast te Willebroek, zei hij. Straks kom ik aan boord. Zeg het aan vader en moeder. Over een uurtje ben ik er.

De kinderen gingen nu den weg op naar de groote brug, waar de ingevroren schepen lagen.

Het was nog vroeg in den namiddag, en de jongens spraken af straks een glijbaan te maken. Daar wat verder liepen er al velen op het ijs.

Grietje en Karel brachten de boodschappen aan boord, en ze vertelden, dat ze oom Bert ontmoet hadden.

— We zijn ook te Boom geweest, zei Grietje.

— Wat hebt ge daar uitgevoerd? vroeg moeder.

— O, eens naar de winkels gekeken.

— Morgen ga ik er ook eens heen; ik heb het een en ander van kleeren te koopen.

Het was thans als vacantiетijd voor de schippers, maar die hielden er toch niet van.

Karel was weer vlug van boord. Hij stapte wat verder op het ijs, en zag zijn kamaraden.

— Hei, komt hier! riep hij.

Hij zag dicht bij de motorschuit Pieter een vrij effen vlakke, waar ze een goede glijbaan konden maken.

Maar een man kwam vlug van den wal af.

— Hier niet spelen! verbood hij.

— Waarom niet? vroeg Karel.

— Jongen, luister, ge moet voor de « Pieter » oppassen. Blijf met uw kamaraden van de schuit weg. Het is een spookschip.

Karel keek den man verbaasd aan.

— Het is waar, zei deze. Nooit van een spookschip gehoord?

— Neen!

— Ook niet van den Vliegende Hollander? Dat is het spookschip op zee. Maar er zijn ook spookschepen op de vaarten en de rivieren. En de « Pieter » is er een van. Geloof me. De schipper kan tooveren. Blijf uit zijn buurt. Als ge hem kwaad maakt, kan hij u leelijke toeren spelen. Als hij tooverwoorden uitspreekt, moet gij op dezelfde plaats blijven staan. Ge kunt niet voor- of achteruit. En erger nog, hij zou uw schip doen zinken ook, als hij woedend is. Ga elders spelen! Spreek niet met anderen over wat ik u verteld heb. De spookschipper kan dat weten, en hij zou boos zijn. Ik ben eigenlijk ook onvoorzichtig, maar ik heb medelijden met u en de andere kna-

pen. Daarom waarschuw ik u! Zoek een ander plekje uit.

Karel verwijderde zich. Hij had iets vreemds vernomen, en het maakte indruk op hem. De anderen kwamen hem tegen.

— We zullen ginder een effen vlakte zoeken, zei Karel.

— Ik dacht dat ge al een goed plekje had, sprak Ferdinand.

— We mogen niet bij die motorschuit spelen.

— O, liever blijf ik er een eind vandaan, her-
nam Ferdinand. De schipper heeft vanmiddag
zoo staan vloeken. Vader zegt, dat hij een slechte
kerel is.

— Ja, dat denk ik ook.

Ze zochten dus een andere plaats en weldra
waren ze lustig aan het spelen.

Karel moest toch telkens terug denken aan wat
die man hem meegedeeld had. Hij zou het gaarne
aan de anderen verteld hebben, maar hij durfde
niet. De vreemde man had het hem verboden.

Aan den oever keken voorbijgangers naar de
ingevroren schepen.

Maar de korte Winterdag spoedde ten einde.
Het spel hield op en Karel keerde aan boord terug.

In de kajuit was het licht, warm en gezellig.
Het kacheltje brandde vroolijk.

Grietje en Karel waren ook te Baasrode naar
school geweest. En vader en moeder hadden ge-
zorgd, dat er boeken aan boord waren. Bijna el-
ken avond moesten de kinderen wat schrijven en
lezen.

Karel kon nu zijn aandacht niet bij zijn boek
bepalen. Voortdurend dacht hij aan de «Pieter»
en zijn raren baas. En hij schrok een beetje, toen
zijn vader tot Frans, den knecht, zei:

— Daar straks wilde ik eens aan boord van de
«Pieter» gaan, maar de schipper snauwde me
toe, dat hij geen bezoek wilde. Hij ziet er een on-
gelikte beer uit. Mijn broer Bert heeft hem meer
ontmoet en zei ook dat hij een ruziemaker is. Let
dus op, dat ge niet met hem twist. Gebaar of ge
het niet hoort, als hij iets ruws of onvriendelijks
zegt.

Karel was nu op het punt om te vertellen, wat
hij van den vreemden man had gehoord, maar
het scheen wel, of hij niet durfde.

Moeder diende het avondeten op. Frans ging
nog even aan dek. Toen hij terug keerde, zei hij,
dat het weer hard vroom.

Na het eten bleef men nog wat praten.

Karel sliep met Frans in het vooronder. Beiden
gingen ter ruste.

— Brrr, wat is het koud, ik zal toch even het
potkacheltje stoken, zei Frans.

— Ja, doe dat. We liggen nu midden in het ijs, antwoordde Karel.

Weldra brandde het vuurtje. Karel had het luik goed gesloten.

— En nu in de kooi! zei Frans.

Eenige minuten later lagen ze onder de wol.

— Hebt ge het nog koud? vroeg de knecht.

— Neen, hoor!

— Ik ook niet...

— We zullen nu lang mogen slapen.

— Ja, het is vacantie. Morgen vraag ik aan uw vader, om eens naar mijn ouders te Brugge te gaan. Ik heb nog geen tijd gehad, om ze Nieuwjaar te wenschen.

— Ge hebt ze toch geschreven....

— Ja, maar een bezoek is aangenamer, hé!

— Natuurlijk! Vader zal het wel goed vinden.

— Dat denk ik ook. Ik ga te Boom op den trein voor Gent. Nu heb ik de gelegenheid.

— Zoudt ge lang weg blijven?

— O, neen... Een dag of twee.

Het was nu even stil. Plots vroeg Karel:

— Frans, hebt ge wel eens van een spookschip gehoord?

— Waar ge nu aan denkt! Een spookschip... Ja, aan de zee, vertellen ze daarvan. Het is de Vliegende Hollander. Hij was een zeekapitein.

Toen hij een jonge kerel was, geloofde hij noch aan God of zijn gebod. Hij was zeer lichtzinnig. Hij tartte in den storm God. Eens bij een orkaan, toen 't schip in nood was en matrozen tot den Hemel om hulp riepen, bespotten de kapitein hen. Hij wilde zonder hulp het gevaar trotseeren en vreesde storm, zee noch duivel, zei hij. Zijn schip verging niet. Maar de kapitein, een Hollander, zou ronddolen op zee. En sommigen gelooven, dat hij nog ronddooit en zijn schip 's nachts verlicht is. Maar dat is flauwe praat. En ik weet er nog een ander verhaal van.

— Laat eens hooren!

— Ik heb dat in een boek gelezen. De regeering van Amerika heeft in 1907 op de zeekaart doen vermelden: « Hier ligt een rots die op een schip gelijkt ». Luister hoe dat gebeurd is.

De Zuidpunt van Amerika heet kaap Hoorn. 't Is nabij die plaats dat de rots ligt, die op een schip gelijkt. Kort te voren voer daar de boot « Crown of Italy », dat is « Kroon van Italië ». Op zekeren dag riep de matroos die den uitkijk had aan dek, dat er een schip in zicht was. Alle schepelingen kwamen zien en keken in de aangewezen richting.

— Ginds, ginds! riep de een.

— Ik zie het ook. 't Kan niet voort, schreeuwde een ander. Het is in nood. We moeten het helpen.

En ja, ieder dacht dat daar in de verte een zeilschip in gevaar verkeerde, al gaf men geen seinen.

De kapitein, braaf gelijk de meeste zeelieden, besloot het vaartuig te helpen, en gaf bevel zijn boot naar die plaats te sturen.

Ieder verkeerde in spanning. Zou men de bemanning nog in leven vinden? Vreemd, men zag geen spoor van menschen, geen schipbreukelingen, die in masten geklommen waren of noodseinen gaven! Er was geen beweging aan boord. Er roerde niets. Misschien waren ze allen reeds dood.

Bom! Nog eens. Bom! Wat was dat?

— Terug! We zitten op de rotsen! riep de kapitein.

Dank aan de koelbloedigheid van den stuurman, kon men nog weg. 't Had weinig gescheeld of het schip ware op de blinde klippen vergaan. De boot was in slecht vaarwater. Blinde klippen liggen onder het water verborgen.

Het bleek onmogelijk te zijn, het zeilschip te naderen. En zoo goed als zeker, dat er geen overlevenden meer op het wrak waren, liet de kapitein zijn boot den vorigen koers vervolgen. Hij had immers niets van teekenen of seinen bemerkt. Er konden daar geen menschen meer zijn. Ieder vroeg zich af hoe het zeilschip er geraakt

was. Maar ook andere zeelieden zagen dat vreemde schip. De bemanning van de Noordsche stoomboot « Servia » kon er zelfs een beschrijving van geven, zoo goed had zij het gezien. Er werd daarover veel geschreven in de gazetten. En het vreemdste was wel, dat geen storm, hoe fel ook, geen orkaan, het zeilschip kon vernielen. Het bleef op de plaats. En dat verbaasde nog meer. Een wrak houdt niet lang stand, ge weet dat wel. De golven slaan het rap uiteen.

Over dat zonderling schip werd veel gebabbeld. En menige zeeman werd bijgeloovig. Men vertelde elkander de geschiedenis van den Vliegende Hollander, den Hollandschen kapitein, die niet spreken kon zonder vreeselijke vervloekingen, wiens razende godslasteringen boven 't geloei van wind en golven weerklonken, maar die gestraft werd, eeuwig met zijn schip over de zee rond te zwerven. En zijn spookvaartuig botste tegen andere schepen en boorde die in den grond. En men zei, dat de ontredderde zeiler dat spookschip was; het lag daar, als om de brave zeelieden ter hulpe te roepen, maar in waarheid om hun schip op de verraderlijke, blinde klippen te brengen. Zoo vertelden elkander de matrozen. En velen geloofden dat. Het vermeende wrak werd als een spookschip aanzien en men waarschuwde er elkaar voor, om uit de buurt te blijven. Dat

kwam aan de groote heeren in Amerika ter oore en ze gelastten een nauwkeurig onderzoek te doen. De regeering van Argentinië zond een kruiser naar kaap Hoorn om dat zeilschip eens goed te bekijken.

En toen bleek het, dat het spookschip, geen Vliegende of vastzittende Hollander was, maar niets anders dan een rots, die op een schip geleek.

En dat werd dan ook vermeld op de zeekaart, zoodat geen menschlievende kapitein, zijn vaartuig meer in gevaar zal brengen, om een vermeend wrak hulp te bieden. En zoo dikwijls wordt iets vreemds voor de menschen bijgeloofigheid, niet alleen op zee, maar ook op land!... Geloof me, er doolt geen Vliegende Hollander rond.

— Het is dus een fabel?

— Die Vliegende Hollander, dat is de razende storm die jaagt en joelt, die de zee doet schuimen en huilen, die eilanden weg sleurt, die land bespringt, die schepen vernielt... Als ge al dien praat moet gelooven. Ik heb een oom te Blankenberge. Die vertelde me van den Roeschaard.

— Wat is dat?

— Moet ge het weten? Wel, vroeger stond er bij Blankenberge een schamel hutje, gebouwd

van leem en twijgen. Daar woonde een oude vrouw, die men een heks noemde. 't Was waar, dat ze vreemd leefde. Overdag vertoonde ze zich niet. Alleen 's nachts ging ze uit. En dan liep ze langs het strand, en men zei, dat ze de macht had om de visschers van hun goeden weg te doen verdolen en uren te laten rondwandelen. Er was eens een geweldige storm. De zee stond zoo hoog, dat de menschen te Uitkerke de golven konden zien. En men hoorde nog verder het schrikkelijk geloei. De orkaan woedde den heelen nacht 's Morgens bedaarde het weer. Toen hoorde men toch ook nog goed nieuws. De hut van de heks was ingestort en de tooveres moest onder het puin bedolven zijn. Men zou geen last meer van haar hebben.

Het volk ging naar het puin zien. En sommigen roerden er in met stokken of spaden. Maar hoe verschrokken ze. Eensklaps sprong er een hondje van onder den afval; het had bellen aan den hals, die geweldig rinkelden.

Het hondje blafte niet, maar het riep luid: «Roes, roes, roes», en het liep weg. Maar het werd gedurig grooter en het was een heel groote hond, die in de duinen verdween. Wat mocht dat nu beteekenen?

De heks was niet verdwenen, maar in een hond veranderd, en ze kon ook andere gedaanten aan-

nemen. En ze had het er nu opgezet de Blankenbergen naars nog veel meer te plagen dan vroeger. Ze noemden ze dan Roeschaard

De kwelduivel verzon allerlei poetsen. Gingen de visschers 's nachts uit, dan gebeurde het, dat een hondje voor hun voeten lag. Dit werd opeens grooter en in de duisternis struikelde de visscher er over, viel en brak een arm of been. « Roes, roes! » klonk het dan weer.

Eens ontbrak bij het uitvaren van een sloep een der maats. Maar de visscher merkte dat niet, want Roeschaard verving den afwezige. En hij bootste hem in alles zoo goed na dat niemand het bedrog merkte. Toen de schuiten op het strand lagen, moest men de scheepslui aan boord dragen door het water. Sterke kerels namen de visschers dan op den rug. Zoo Roeschaard zat ook bij iemand op den rug en omklemde diens hals. Maar hij maakte zich zwaarder en de drager boog onder den last en wel zoo diep dat hij omver tuimelde. Roeschaard sprong vlug weg en uit zijn « Roes, roes! » wist men weer, wie er zijn kwade streken uitgehaald had.

't Gebeurde echter ook, dat Roeschaard mee aan boord ging. Maar daar leunde hij dan over de verschansing, en maakte zich zoo groot en zwaar dat hij het schip deed overhellen. De bemanning

vreesde te vergaan. Roeschaard sprong dan onder gelach in zee.

De meerman van Damme.

Of me nhaalde het net op. En dit woog zwaar. De visschers verwachtten een groote menigte visschen te zien... En wie zat er in het net? Roeschaard... Hij maakt er een gat in en liet zich in

de golven plonsen. En de arme visschers moesten zonder vangst, en met een gescheurd net naar huis.

Maar Roeschaard plaagde ook de andere inwoners, de werklieden, neringdoeners, ambachtslieden. Zoo vond iemand een stuk geld. Hij nam het op. Maar het muntstukje begon plots warm te worden. En met een gil liet de vinder het weer vallen. Het geld verdween, doch om een hoek klonk het spottend: « Roes, roes! »

Dat was de kwelduivel van Blankenberge.

— Maar het zijn allemaal fabels, beweerde Frans. De menschen gelooven dat niet meer. Het is als met de meermin van Damme. Dat is nu een dorp bij Brugge. Vroeger was het een groote stad, waar veel schepen aankwamen en vertrokken. Op een zekeren dag, ving een schipper van Damme een meermin, dat is een wezen, half mensch en half vrouw, een visschenlijf met een vrouwenhoofd. De schipper nam ze mee naar Damme. Maar het mannetje van de meermin, zwom achter de schuit en vroeg zijn vrouwtje terug. De schipper wilde niet luisteren en koerste de haven binnen. Toen stak de meerman zijn kop hoog uit de golven op en riep:

Damme, Damme, het zal u rouwen,

Dat ge geroofd hebt, 's meermans vrouwe,

Damme, Damme zal vergaan,

En de toren alleen blijven staan.

De schipper bracht de meermin aan wal. En het volk kwam er naar zien. De meermin kroop op een steen en zei:

— Omdat gij mij gevangen hebt, en ge nog met me lacht, zal Damme gestraft worden. De stad zal zoo klein worden, tot aan dezen steen. Al wat er over ligt, moet verdwijnen.

— En, vervolgde Frans, aan den anderen kant van den steen lag de haven, waar aan de kaden de groote pakhuizen stonden. En die zijn nu allemaal verdwenen en de haven is land, waarop de boeren werken. Maar dat is geen straf geweest van meermannen en meerminnen, die nooit bestaan hebben. Damme had vroeger een breede golf naar de zee en die is verzand geraakt. Deze golf bracht ook scheepvaart en handel voor Brugge. En in plaats van hun golf uit te baggeren en het Zwin te verbeteren, maakten de Bruggelingen ruzie en krakeel. En toen ze er eindelijk aan wilden beginnen, waren de meeste kooplieden weg naar andere steden, vooral naar Antwerpen. Dat is wel vier honderd jaar geleden. Zoo komt het, dat gij bij ons te Brugge nog zulke groote, oude huizen ziet, waar die voorname kooplieden woonden en dan de halle met het belfort, prachtige kerken. Toen de scheepvaart verdween, werd Damme zoo stil als Brugge. Veel kantoren

en pakhuizen verdwenen. En Damme is veel kleiner geworden. Maar een meermin heeft dat nooit verteld. En we zouden beter doen nu te slapen. Ik heb grooten vaak.

Karel hoorde die verhalen wel gaarne, maar hij durfde toch niet aan Frans te vertellen, wat de vreemde man hem over de schuit «Pieter» had gezegd.

— Morgen zal ik het aan vader zeggen, besloot hij.

Karel was gauw ingesluimerd en ook Frans werd soezerig en dof. In het vooronder hoorde men nu niets meer.

II.

Schipper Klerks sliep in het achteronder, en hij lag nog wakker. Hij kon vanavond niet zoo spoedig inslapen. Hij bedacht, hoe hij morgen moest telegrafeeren naar Brussel. Hij had een vracht gerst in. En misschien zou men wel een partij kunnen halen per vrachtauto. Het opont-houd kon hier lang duren.

Zoo lag Klerks te denken. Maar hij had zulk een onrustig gevoel, en hij begreep niet, wat het kon zijn, dat hem pijnigde.

— Er is geen gevaar, zei hij. Het ijs is rond het schip los gehakt. Ik hoor niet, dat het perst

of drukt. Schotsen kunnen niet meer tegen boord botsen. Wat zou er dan zijn?

Plots dacht hij aan Frans en Karel. Het was net of er daar iets scheelde.

— Onzin, mompelde hij. Ze liggen warm in de kooi.

Maar de schipper werd nog angstiger. Hij hield het niet meer uit, en stond op. Vlug trok hij eenige kleeren aan. Moeder werd ook wakker.

— Wat doet ge toch? vroeg ze.

— Ik moet eens even aan dek

— Hoort ge dan iets?

— Neen, maar ik wil toch eens kijken of alles in orde is.

— Ge zult kou vatten. Zoo uit het warme bed naar boven.

— Ik kleed me goed aan.

Klerks stapte het trapje op. Achter in de kajuit lag Grietje rustig te slapen. De schipper stapte buiten. Ja, het was bitter koud, een echte vriesnacht. Vlug ging Klerks naar voren. Hij trok het luik open en schrok geweldig. Een benauwde lucht walmde hem tegen.

— Kolendamp! gilde Klerks

— Frans, Karel! riep hij, maar hij kreeg geen antwoord.

— O, ze zijn misschien beiden al verstikt! jammerde hij.

Hevig ontsteld daalde hij het trapje af, De benauwde geur greep ook hem naar de keel. Maar verse lucht stroomde toch binnen.

Met een ruk had hij Karel vast. De jongen werd niet wakker. De vader torste hem hijgend naar boven. Dan trok hij den knecht uit de kooi. Frans kreunde even.

— Hij leeft nog... Karel ook! zei Klerks. O God, red ze beiden! bad hij.

Hij ging op het trapje staan en heesch Frans omhoog. Hij moest al zijn krachten inspannen. Toch gelukte het den knecht ook aan dek te krijgen

Dan bracht hij Karel naar de kajuit

— Vrouw, sta op! riep hij.

— Wat is er? vroeg de schipperin.

— Karel en Frans zijn ziek geworden. Karel is hier al... ik ga nu om Frans.

Klerks moest den knecht over het dek sleuren. Toen hij in de kajuit kwam, stond moeder daar al.

— O, wat is er toch gebeurd? vroeg ze schreiend, want bij het licht van de lamp, die ze meegebracht had, zag ze haar jongen roerloos, het gelaat zoo vreemd rood.

— Kolendamp, antwoordde haar man. Het stoofje aangestoken en het luik geheel dicht.

Hij betastte zijn zoon.

— Hij is nog warm... hij leeft nog! Dek ze beiden met dekens, maar laat de deur open! Er moet veel lucht binnen... Ik loop om den dokter...

Hij riep eerst Grietje, die nog niets gemerkt had, en nu ook zeer verschrikt was. De schipper toonde, hoe men de kunstmatige ademhaling moet toepassen.

— Nu beiden flink zijn, sprak hij. Moeder help gij Frans en Grietje, gij Karel... Ik ga nu vlug om den dokter.

Klerks vertrok gejaagd. Maar er moest toch dadelijk meer hulp zijn. Hij ging naar de motorschuit « Pieter » en riep. Daar keek iemand naar buiten.

— Kom eens mee... er is wat gebeurd bij ons! smeekte Klerks.

— Ik bemoei me niet met andermans zaken! klonk het terug, en het hoofd verdween.

— Nietwaard! schold Klerks.

In zijn angst liep hij over het ijs naar de stoomboot. Het was een Hollandsch schip. Aan dek hield een matroos de wacht.

— Wie daar? vroeg hij.

Haastig vertelde de schipper, wat er gebeurd was. Reeds kwam een officier uit een hut. Hij hoorde ook het droevig verhaal.

— Vergiftiging van kolendamp, zei hij. Waar?

— Het laatste schip... Ik moet om den dokter .. Maar als er toch iemand mijn vrouw kon helpen bij de kunstmatige ademhaling.

— Loop om den dokter... ik ben dadelijk bij u aan boord ,verzekerde de officier. Houd u niet op!

O, wat stormde Klerks over den weg! Het ging om het leven van zijn zoon en knecht!

De officier zei aan den matroos, dat hij ook den kapitein moest waarschuwen. Zelf spoedde hij zich naar de «Tevredenheid».

— Uw man heeft me geroepen! sprak hij tot vrouw Klerks. Het is hier een erg geval... Maar ik zie al, dat we de jongen kunnen redden. Ze ademen nog al is het met schokjes.

De officier was handiger dan moeder en dochter. En tien minuten later kwam ook de kapitein.

— Kom, moeder, niet meer schreien... ik zie al, dat de jongens gered worden, zei hij bemoeigend. Er is om een dokter gestuurd?

— Ja, mijn man is er om naar Boom.

— Dan komt alles in orde... Meisje, vervolgd hij tot Grietje, laat mij dien patient overnemen.

De kapitein en zijn officier hadden verstand van zulk een behandeling. Kalm en vastberaden deden ze hun werk.

Klerks keerde met een geneesheer terug. Ze

waren per auto gekomen.

— Het ergste is al voorbij, zei de dokter. Elk een inspuiting en ook wat zuurstof.

De kapitein en de officier hielpen hem. Karel en Frans kwamen reeds wat tot bezinning terug, maar waren erg suf.

Eindelijk kon de dokter heen gaan, na nog raad gegeven te hebben. Hij zou morgen weer keeren.

Karel en Frans werden in het bed van Grietje gelegd. Klerks vertelde, hoe hij door een angstig gevoel naar het vooronder was gegaan.

— Anders hadden we ze beiden morgen dood gevonden, vervolgde hij. Ik heb Frans dikwijls gewaarschuwd, dat hij met zoo'n stoofje voorzichtig moest zijn. Morgen gooi ik het er uit.

— God zij geloofd, dat Hij u dat gevoel gaf, zei moeder ontroerd.

Klerks dankte den kapitein en den officier zeer hartelijk voor hun hulp.

— Dat is niet noodig, zei de kapitein. We moeten elkaar in nood bijstaan.

— Maar die kerel van de «Pieter» wilde toch niet komen, hernam Klerks, en hij vertelde, hoe hij daar behandeld was.

— Wat een onmens! Als ik hem morgen zie, zeg ik hem eens flink de waarheid. Wanneer zijn schuit eens zinkt, zal hij zelf wel hulp wil-

len! Dat is zeker de kerel, die zoo stond te schelden op het ijs, de dwaas! zei de kapitein.

De twee zeelieden gingen heen. Vader en moeder bleven waken. Karel en Frans ademden nu rustiger.

III.

's Morgens was de knecht zeer verwonderd, dat hij in de kajuit ter kooi lag.

— Hoe gevoelt ge u? vroeg Klerks.

— Wel, ik heb hoofdpijn. Maar droom ik nu? Dit is de kajuit en ik ben toch gisteravond naar het vooronder gegaan!

— Ja, Frans, maar daar is iets ergs gebeurd.

En voorzichtig deelde de schipper alles mee.

— Dom van mij, om niet aan die kachel te denken. We hadden beiden dood kunnen zijn. O, hoe is het met Karel? vroeg de knecht, diep onder den indruk.

— Hij is ook gered...

— Schipper, vergeef het me...

— O, ja... Maar het is een goede les. En laat ons God danken, dat ik nog bijtijds kwam.

De knecht stond op, maar Karel sliep nog door.

— De jongen heeft nog wat gedroomd en het was over een spookschip, zei Klerks tot zijn vrouw.

— Ja, dat heb ik ook gehoord...

— O, hij is daarover gisteravond al bezig geweest, sprak de knecht.

— De jongens, met wie hij gespeeld heeft, hebben zeker over zoo iets gebabbeld, meende de schipper.

Een uur later werd Karel ook wakker. Hij scheen goed van pas, en toonde zich ook verbaasd, dat hij in de kajuit lag.

— Ge waart ziek geworden, zei zijn vader, onpasselijk door de warmte.

Hij wilde hem de volle waarheid nog niet zeggen.

— Maar jongen, wat hebt ge in uw hoofd over een spookschip? vroeg vader.

— Een spookschip... O ja, het is allemaal flauwe praat van dien man. En ik was dwaas het een beetje te gelooven. Gisteren wilde ik een glijbaan maken bij de motorschuit, daar voor ons.

— De «Pieter»?

— Ja. En toen kwam er een vent van den wal en zei, dat ik dat niet mocht doen, want dat de schuit een spookschip was en de schipper kon tooveren...

— Wat dom geklets...

— Ik mocht het niet aan anderen vertellen, want dan zou de schipper van de «Pieter» het toch weten en boos zijn. Hij kon maken, dat ik

niet voor- of achteruit zou kunnen en zelfs, dat ons schip zonk.

— Wat een flauwe man, om u zoo iets wijs te maken. Er zijn geen spookschepen. En gij geloofdet dat?

— Toch een beetje...

— De schipper is een ijsbeer. Hij wilde zeker geen spelende jongens bij de schuit voor het lawaai en daarom liet hij dat zeggen. Er zijn toch rare menschen op de wereld. Blijf nu maar rustig te bed.

— Maar vader, ik voel me beter... Heb ik dan vannacht gehoest, dat ge me kwaamt halen? En hoe kondt ge dat hooren?

— Wel, ik kwam nog eens zien, en Frans en gij waren beiden ziek van de warmte.

— Was het van kolendamp, vader? vroeg Karel, die daarover eens een verhaal gelezen had.

— Ja, jongen.

— O, was het dat? En zouden we gestikt zijn misschien?

— God heeft u bewaard...

Nu moest Klerks wel alles vertellen, en het maakte ook op zijn zoon een geweldigen indruk.

— Straks komt de dokter weer en dan zullen we hooren, wat hij zegt. Blijf nu rustig liggen.

Moeder verscheen thans ook en gelukkig kuste ze haar jongen, terwijl Grietje niet minder blijde was.

Klerks stapte aan dek. Hij moest het nieuwe ijs vlak bij het schip los hakken, om persing te vermijden.

De schipper van de « Pieter » deed hetzelfde.

— Gij zijt een vriendelijke man, zei Klerks. Twee jongens lagen gevaarlijk ziek bij mij en ge weigerdet uw hulp. Dat is onder schippers toch de gewoonte niet.

— Ik moei me met niemand en niemand moet zich met mij bemoeien! snauwde de onhebbelijke kerel ruw terug.

— Ge zoudt zeker iemand laten verdrinken ook?

— Het gaat u niet aan, wat ik laat of doe. Ik heb met niemand iets te maken.

Klerks zweeg maar. De Hollandsche kapitein en zijn officier en andere schippers die het gebeurde gehoord hadden, kwamen eens vernemen, hoe de patienten het maakten.

— En is dat die behulpzame buurman? vroeg de kapitein naar den baas van de motorschuit wijzend.

— Ja, dat ben ik! Ga in Holland praatjes verkoopen! schoot de aangewezene nijdig uit.

— Als er hulp te bieden is, bestaan er geen Belgen, Hollanders, Engelschen of andere naties maar alleen menschen van goeden wil! hernam de kapitein.

— Zoo is het! stemde een schipper van Dendermonde toe.

— Ge kunt allen naar de maan loopen! bromde de ruwe kerel en hij verdween naar onder.

Toen Klerks zijn werk gedaan had, ging hij weer in de kajuit.

— Vader, daar aan den wal staat de man, die me dat verteld heeft van het spookschip, zei Karel, die door een raampje naar buiten kon zien.

— Hij vertelde onnoozelen praat, jongen.

Een uurtje later kwam de dokter. Hij zei, dat de zieken zoo goed als beter waren.

— Maar vandaag toch binnen blijven, beval hij. Er kan iets op de longen zitten en het is nu erg guur.

Hij gaf nog eenige onderrichtingen.

Wat later kwam oom Bert. Hij had ook iets van het gebeurde vernomen en was nu angstig. Maar Klerks stelde hem gerust en sprak dan over den geheimzinnigen man aan den wal en diens vreemde verhalen over den schipper van de « Pieter ».

— Ge mocht gisteren niet aan boord van de « Pieter » en de schipper wilde u niet helpen. Hij

is schuw voor bezoek. Die man aan den wal geeft teekenen en gisteren moest hij de jongens uit de buurt van de schuit houden. Daarom maakte hij Karel bang. Dat is allemaal niet pluis, oordeelde oom Bert. Let maar op, dat ze u in den nacht niet bestelen.

Oom Bert sprak daarover ook aan wal. En neen, het was niet pluis op de « Pieter ».

In den namiddag kwamen er twee gendarmen aan boord. De schipper van de « Pieter » vroeg, of ze hem voor een dief hielden. De man aan den wal verdween snel.

Maar de gendarmen lieten kalm een deel van de deklading weg doen. En in het ruim vonden ze vaten.

— Dat is olie, zei de schipper.

— Het ruikt hier naar alcohol, beweerde een der gendarmen.

De schipper van de « Pieter » trachtte nog leugens op te dissen. Maar een der gendarmen ging heen en de ander bleef aan boord.

— Nu weten we, waarom er niemand op of bij de schuit mocht komen en men er bang voor moest zijn als voor een spookschip, zei Klerks. En ook, waarom de schipper zoo kwaad was, dat hij niet voort kon varen. Hij heeft alcohol van een geheime stokerij aan boord. Ze maken daar genever om de lasten niet te moeten betalen. En de schuit moest ze naar Brussel brengen. Dat zal hem nu duur kosten.

In den namiddag kwamen er meer gendarmen en heeren. De vaten werden gelost en weggevoerd. De gendarmen leidden den schipper en zijn knecht als gevangenen mee. Den volgenden dag hoorde Klerks, dat ook de man, die zeker op den wal de wacht had moeten houden, te Boom aangehouden was geworden.

— Een schipper moet vrij en gerust durven varen, zei vader. En wie van een spookschip babbelt, heeft iets oneerlijks te verduiken.

Karel was nu wel wat beschaamd over zijn bijgeloof.

Hij en Frans genazen. Na een paar dagen mochten ze weer naar buiten. En Klerks gaf zijn knecht verlof om zijn ouders te Brugge een bezoek te brengen. Ferdinand en de andere jongens waren blij, Karel terug te zien op de glijbaan. Na twee weken was de vaart weer vrij.

Frans zou dat plekje niet vergeten. En hij dacht nog dikwijls aan die Winterdagen. ook toen het schip in den schoonen zomer rustig over de Schelde voer langs vreedzame dorpjes, waarachter zich het vruchtbare land uitstreckte.

EINDE.